

Laserbehandling af tatoveringer

Hvilken type laser skal man anvende?

Afhængig af hvilke farver der er i tatoveringen skal man vælge den laser der har den mest optimale bølgelængde til netop den farve. Til de mørke nuancer er en *Q-switched Nd:YAG*-laser med en bølgelængde på 1064 nm den mest effektive, mens de røde nuancer bedst kan fjernes med en *Q-switched 532 nm*-laser. Til de grønne og blå farver er der kommet nogle nye lasere med *Q-switched* bølgelængder på 585 nm og 650 nm.

I sjældne tilfælde kan man anvende en CO₂-laser til at fjerne tatoveringer. CO₂-laseren er meget uspecifik, det er således ikke kun farvekornene, men hele huden den brænder af. Behandlingen medfører altid ar og er kun en nødløsning hvis tatoveringen skal væk her og nu.

Hvordan foregår behandlingen?

Før behandlingen påbegyndes får du nogle kraftige beskyttelsesbriller på, så laserstrålerne ikke ødelægger dine øjne. Der skydes med den valgte laser på tatoveringen, som reagerer umiddelbart med at blive hvid, så det er tydeligt at se hvor der er givet behandling. Den hvide farve skyldes fordamning af vand i overhuden, på grund af den varme der udvikles når farvekornene eksploderer. Varmedeviklingen kan være så voldsom, at der kommer små sår.

Umiddelbart efter behandlingen reagerer huden med at hæve og blive øm. Tatoveringen dækkes med en lille forbinding for at beskytte området. Dagen efter behandlingen føles tatoveringen nærmest som et skorpebelagt sår der er ca. en uges tid om at hele. Der er sjældent risiko for infektion, fordi hudbarrieren, på trods af den voldsomme reaktion, rent faktisk er intakt. Er der egentlige sår, og er du nervøs for infektion, kan du anvende klorhexidinsalve til at forebygge dette. Klorhexidinsalve kan købes på apoteket. Huden vil være sart i nogle uger efter behandlingen og det anbefales derfor at anvende rigeligt fugtighedscreme til området for at styrke huden.

Gør behandlingen ondt?

Det gør lige så ondt at få fjernet tatoveringen som dengang du fik den lavet. Behandlingen går heldigvis en del hurtigere, idet laseren kan skyde med en hastighed på 10 skud i sekundet, dvs. at man nærmest maler hen over tatoveringen. De fleste kan tåle behandlingen uden problemer, men efter ønske kan der lægges en lokalbedøvelse. EMLA-plaster har kun begrænset virkning.

Hvor mange behandlinger er nødvendige?

For at fjerne en tatovering fuldstændigt kræves der flere behandlinger. Hvor mange behandlinger der er nødvendige afhænger af flere ting:

- Jo flere farvekorn der er i tatoveringen, jo flere behandlinger kræves der. For eksempel indeholder dybsorte tatoveringer mange farvekorn, mens grå skygger har få.
- Semi-permanente tatoveringer, f.eks. tatoverede eyeliner eller øjenbryn, er lettere at fjerne end øvrige tatoveringer, da størrelsen på farvekornene er mindre.
- Jo ældre tatoveringen er, jo lettere er den at fjerne, fordi kroppen med årene selv fjerner en del af farvekornene.
- Få uger gamle tatoveringer er lettere at fjerne end ældre tatoveringer, fordi farvekornene endnu ikke har lejet sig så dybt i huden.
- Farverne sort og rød er nemmere at fjerne end for eksempel grøn, brun, blå eller turkis, fordi lasernes bølgelængder ikke matcher disse farver så godt.
- Farverne beige og aubergine udgør et specielt problem, da disse farvekorn risikerer at blive mørke efter den første behandling. Ved fortsat behandling vil disse farver dog også forsvinde.
- Amatør-tatoveringer, med "klumper" eller "ujævn" aflejring af farve er lettere at fjerne, fordi der oftest ikke er så mange farvekorn og de enkelte farvekorn ikke er så store.

Laserbehandling af tatoveringer

- Som hovedregel skal man regne med gennemsnitlig 6 behandlinger før tatoveringen er fuldstændig væk, men dette tal dækker over nogle få (heldige) som kan nøjes med 2-3 behandlinger og andre få (uheldige) som skal have helt op til 10-12 behandlinger før deres tatoveringer er væk.

Hvor lang tid skal der gå mellem hver behandling?

Det er et langstrakt projekt at fjerne tatoveringer med laser. Der skal mindst gå 6-8 uger mellem hver behandling for at give huden ro til at hele; så et normalt behandlingsforløb tager let et til to år.

Er der risiko for ardannelse?

Fordelen ved at fjerne en tatovering med laser er, at behandlingen meget sjældent giver nogen permanente ar. Populært sagt er det muligt at viske tatoveringen fuldstændigt ud, så man bagefter ikke kan se at den nogensinde har været der. Som ved al anden behandling er der dog altid en risiko.

Når tatoveringen er væk vil næsten alle opleve at huden svarende til hvor tatoveringen var, står lysere frem end den omgivende hud. Det er især tydeligt hvis man er meget solbrun eller mørk i huden. Denne afblegning, eller hypopigmentering som det hedder i fagsprog, skyldes at laseren også har fjernet hudens almindelige pigment. Afblegningen er heldigvis meget sjældent permanent. Så snart huden får ro og igen bliver brun af solens stråler vil farveforskellene udlignes. I en overgangsperiode kan man eventuelt anvende selvbrunende cremer.

Hvis der i dagene efter behandling kommer dybe sår eventuelt med infektion, kan der dannes blivende ar i huden. Disse ar kan strække sig fra en permanent depigmentering (mangel på pigment) af huden til egentlige fortykkede, såkaldte hypertrofiske ar. Risikoen for at danne den type ar er størst hvor huden er tynd, f.eks. ved anklerne, eller hvor huden sidder tæt til underliggende knogle, som f.eks. over brystbenet eller skuldrene. Arrene kan delvis behandles og vil i øvrigt mindskes med tiden, men vil ikke forsvinde helt. Disse ar er dog fortsat intet i sammenligning med arrene efter CO₂-laser eller operativ fjernelse af tatoveringen.